

ПРОТОКОЛ

ОТ

Регионално обществено обсъждане на проект на План за действие за малкия креслив орел в България, за периода 2018 – 2027 г.

Място на провеждане: гр. Хасково, зала на РИОСВ гр. Хасково

Дата на провеждане: 14.11.2017 г.

Участници: Съгласно приложен списък на участниците (Приложение), към настоящия протокол

Водещ срещата: Димитър Плачийски

Изготвил протокола: Д. Плачийски

Начало на обсъждането: 10.10 ч.

Д. Плачийски: Открива обсъждането и дава предложения за начина на провеждането му. Предложението включва: **(1)** Първоначално представяне на проект на план за действие за малкия креслив орел в България, посредством предварително подготвена презентация, в частите му: основание за разработване; основни стъпки при разработване на плана; цели на плана за действие; природозащитен и законов статус; биология, екология и разпространение на вида (основни сведения за вида в страната); заплахи и лимитиращи фактори и предприети мерки за опазване на вида. Освен текстовете включени в документа, в обхвата на презентацията ще бъдат представени коментари и препоръки за изменение и допълнения на плана за действие, които са получени от участниците в обхвата на проведените регионални обществени обсъждания в гр. Бургас (9.11.017 г.) и гр. Сливен (10.11.2017 г.). **(2)** Провеждане на дискусия върху представената информация, изказване на мнения от участниците, представяне на предложения за промяна и допълнения на текстовете и информацията в представените части. **(3)** Представяне на частите: необходими природозащитни действия; мониторинг върху изпълнението на плана и времева рамка и бюджет, чрез разглеждане на конкретните текстове и таблици в проекта на план за действие. Паралелно с представяне на информацията от плана ще бъдат представени и коментари и предложения за изменение и допълнение на представените мерки в хода на проведените 2 регионални обсъждания. **(4)** Провеждане на паралелна дискусия върху представената информация, касаеща планирането, изказване на мнения от участниците, представяне на предложения за промяна и допълнения на текстовете и планираните мерки в представените части.

Така направеното предложение за представяне и обсъждане на проекта на План за действие за малкия креслив орел в България, е прието от всички участници в обсъждането.

Д. Плачийски: Представя проект на План за действие за малкия креслив орел в България, в частите му: основание за разработване; основни стъпки при разработване на плана; цели на плана за действие; природозащитен и законов статус; биология, екология и разпространение на вида (основни сведения за вида в страната); заплахи и лимитиращи фактори и предприети мерки за опазване на вида.

Поставен е акцент върху направените коментари и препоръки за изменение и допълнение на текстовете в рамките на проведените вече регионални обществени обсъждания.

При представяне на основната цел на плана за действие е представен коментара от страна на представителя на ЛРД „Гларус“ в гр. Бургас, че следва да бъде уточнена стойност на гнездящата в страната популация, която следва да се достигне чрез изпълнението на плана. Д. Плачийски уточнява, че такава стойност задължително следва да бъде посочена с оглед необходимостта от конкретни количествени индикатори за мониториране ефекта от изпълнението на плана.

При представяне на второстепенните цели, е представен и коментара на представител на ЛРД „Гларус“ в гр. Бургас, че има несъответствие между основната цел и второстепенната цел - „Нарастване на числеността и плътността на гнездовата популация“. Д. Плачийски допълва, че в тази връзка авторите следва да разгледат дискутирания казус и да коригират, допълнят или конкретизират текста, ако целта касае нарастване на числеността на гнездовата популация в конкретни територии.

Д. Плачийски: При представяне на данни за гнездовата биология на вида, два информация, че всички локации на установени гнезда на малък креслив орел в обхвата на проект „Опазване на ключови горски местообитания на малкия креслив орел в България“ са предоставени официално на РДГ, на чиито територии са разположени. Допълва, че в хода на предходните регионални обсъждания е постъпило предложение, данните за местонахождението на гнездата, да бъдат предоставени и на предприятията.

А. Андреева (ЮЦДП): Подкрепя това предложение, с оглед предприемането на действия за опазване на вида от страна на предприятията и техните подразделения.

Д. Плачийски: При представяне на гнездовото разпространение на вида в страната, допълва че по препоръка на един от авторите на плана, предоставена след обявяване на документа за обсъждане, картният материал за гнездовото разпространение в страната следва да бъде допълнен с информация отразяваща 10 x 10 km UTM квадрати, в които вида не е потвърден като гнездящ.

С. Стойчев (БДЗП): Допълва представената информация за храненето на вида, с данни за честото използване като храна на жаби, поради което видът се нарича още „орел жабар“.

Д. Плачийски: При представянето на частта *Заплахи и лимитиращи фактори – Конкуренция от страна на други видове*, дава информация за постъпило предложение за допълване на текста от страна на представителите на ЛРД „Гларус“ и СЛР „Лебед“ гр. Бургас, за включване на информация за конкуренция от страна на Източно старопланинската свиня по отношение на хранителния ресурс и мерки в тази насока. Дискутира се, че това по-скоро е регионален проблем.

При представяне на частта *Заплахи и лимитиращи фактори – Упадък на пасищното животновъдство*, дава информация, че в предходните регионални обсъждания е постъпило резонно предложение, информацията в тази част да бъде актуализирана с оглед на значителните промени настъпили след 2007 г., в това число и развитието на пасищно животновъдство, в голяма част от територията на страната.

При представяне на частта *Заплахи и лимитиращи фактори – Загуба на гнездови местообитания*, дава информация, че е постъпило резонно предложение от страна на представители на ТП ДГС Елхово и ТП ДГС Бургас за корекция на текста, в който се посочва пример с маркиране за сеч на дървета с гнезда на малък креслив орел на територията на ДГС Елхово. Така разписания текст е двусмислен и не описват максимално точно заплахата (и визията и идеята на авторите в това отношение) и конкретните примери в това отношение. Д. Плачийски уточнява, че текста следва да бъде коригиран.

При представяне на частта *Заплахи и лимитиращи фактори – Отстрел и браконьерство и Залагане на отровни примамки за хищници*, са представени и резонни предложения за промени и допълнения на текстовете, въз основа на проведените в гр. Бургас и гр. Сливен обсъждания. Те включват редакция на частта „*Отстрел и браконьерство*“, като целта е да стане ясно, се касае за браконьерски прояви или браконьерски отстрел на хищни птици. Редакция на частта „*Залагане на отровни примамки за хищници*“, като се премахне информацията за залагане на отровни примамки за хищници от страна на ловци, аргументирано с липса на информация в тази насока и липса на мотивация сред ловците за ползване на отровни примамки.

Д. Плачийски: Предлага информацията от частта *Заплахи и лимитиращи фактори – Фрагментация на местообитанията*, в този и вид да бъде преместена в частта „*Изисквания към местообитанията*“.

Д. Плачийски: След представяне на информацията до т. 7 от проекта на План за действие за малкия креслив орел в България, дава думата на участниците в обсъждането за представяне на коментари, препоръки и предложения за изменение и допълнение на текстовете от проекта на плана. В резултат на проведената дискусия, участниците в обсъждането не изразяват допълнителни предложения за изменения и допълнения на текстовете, и подкрепят представените конструктивни предложения в тази насока, в това число касаещи браконьерския отстрел и залагането на отровни примамки.

Д. Плачийски: Преминава към изчитане на разписаните мерки за опазване на вида и местообитанията му съгласно частта „**Необходими природозащитни действия**“. Успоредно представя предложения за изменение и допълнение на текстовете в тази част, направени в рамките на предходните регионални обществени обсъждания на плана.

При представян на **мярка 7.1.6** „...**Да се въведат промени в Закона за администрацията и Закона за горите, определящи обстоятелства, при които даден служител в горската система не може да заема повече или за определен период от време определена длъжност при доказани извършени нарушения или корупция...**“, е представено изразено становище в рамките на обсъждането в гр. Бургас, според което мярката е обща и няма пряко отношение към опазване на вида – малък креслив орел, и в тази връзка следва да отпадне. В резултат на проведената дискусия участниците в обсъждането (в гр. Хасково) изразиха мнение, че по-скоро тази мярка следва да отпадне като обща и нямаща пряко отношения към опазване на вида и местообитанията му.

А. Андреева (ЮЦДП): Във връзка с **мярка 7.1.8. и мярка 7.2.2.** от проекта на плана, дава препоръка за унифициране на заложените параметри в плана, касаещи опазване на вида и местообитанията му и ограничаване на безпокойството с препоръките и указанията за опазване на вида, които са част от изискванията (Национален стандарт) за сертификация на горите.

Д. Плачийски: Освен мярка 7.1.10 още няколко мерки разписани в проекта на план за действие могат да бъдат приоритизирани като „**активни**“.

При разглеждане на **мярка 7.1.10** „...**Да се осигури прилагането на горско-екологична мярка, насочена към опазване на гнездовите местообитания на малък креслив орел...**“ е представено изразено мнение от представител на ТП ДГС „Бургас“ по отношение на приложената към плана горско-екологична мярка, и по-конкретно опцията за ограничаване на ловни дейности между 1 април и 31 август в близост до гнезда на целевия вид. Според мнението ловните дейности в този период са ограничени и не пречат. Д. Плачийски пояснява че дейността

е опция, не е задължителна и би осигурила възможност за опазване на вида в конкретни места, където съществува въздействието, което се цели да се ограничи.

При разглеждане на **мярка 7.1.11 „...Да се изгради единна национална система за наблюдение, ранно откриване и оповестяване на горски пожари, да се засили контрола по прилагане на забраната за палене на стърнища, както и повишаване на капацитета за гасене на пожари...“** е представено мнение, изразено в на обсъждането в гр. Бургас, за премахването ѝ, с оглед на факта че е определена като национален приоритет и ще бъде финансирана по ПРСР 2014 – 2020 г. След проведена дискусия между участниците е изразено мнение така разписаната мярка 7.1.11 да бъде запазена в сегашния ѝ вид с оглед възможността за осигуряване на финансиране за прилагането ѝ в места от значение за целевия вид.

При разглеждане на **мярка 7.1.13. „...Да се осигури опазване и устойчиво управление на откритите пространства (постоянно затревените площи), представляващи хранителни местообитания на вида, съобразно екологичните му изисквания...“** е направено уточнение, че следва да бъде обърнато внимание, че мярката касае ефективното управление на постоянно затревените площи, представляващи хранителни местообитания на вида, по отношение на използваните методи, времето в което се реализират и размера на намесата, а не се отнася за неподдържане на тези територии.

В. Трифонов (РИОСВ): Към момента законодателството не предвижда извършване на оценка (ОС, ЕО и ОВОС) на разглежданите земеделски дейности.

След обсъждане по темата / казуса, е дадено предложение за включване на нова законодателна мярка, която предвижда допълнение на законодателството за осигуряване на възможност за преценка / оценка на въздействието на земеделски дейности, които могат да повлияят значително БР, в обхвата на зоните от Натура 2000.

Д. Плачийски: При разглеждане на **мярка 7.1.14 „...Да се въведе забрана за изграждане на фотоволтаични централи в наличните хранителни местообитания на вида в радиус от 1 km около гнездата му, посредством заповедите за обявяване или плановете за управление на ключовите за малкия креслив орел защитени зони..“** дава информация, че в рамките на обсъждането на проекта на план в гр. Бургас, е постъпило предложение (РИОСВ Бургас) за отпадане на текста на мярката, с оглед наличието на такава забрана в Стратегия за развитие на ВЕИ в България за периода до 2020г.

С. Стойчев (БДЗП) и др.: Предлагат мярката да остане в сегашния ѝ вид с оглед срока на действие на споменатата стратегия (до 2020 г.), след което няма яснота дали тази забрана ще важи. Също така забраната касае само зони от Натура 2000, а част от гнездовите територии на вида са извън мрежата от защитени зони.

Д. Плачийски: При разглеждане на **мярка 7.2.2. „...Ограничаване на безпокойство в радиус от 300 m около активни гнезда на малки кресливи орли по време на размножителния период, причинено от туризъм, горскостопански, селскостопански, рекреационни и други дейности...“**, дава информация, че мярката следва да се разглежда внимателно. Тя не включва забрани, а ограничения в периода на размножаване, които могат да имат различно изражение в зависимост от особеностите на конкретната територия, вид на безпокойството, времето от размножителния период и др. и да включват поставяне на информационни табели, отлагане на ползването с няколко месеца, промяна на маршрути за транспорт в най-рисковото време, отклоняване на туристически маршрути и др.

Д. Плачийски: След представяне на всички мерки по т. 7, основни положения по т. 8 (Мониторинг и оценка на плана) и планираните Времева рамка и бюджет по т. 9, дава думата за допълнителни въпроси, коментари и предложения за изменение и допълнение на плана. Такива не са получени.

А. Андреева (ЮЦДП): Изразява мнение, че проекта на план е разработен професионално и дава висока оценка на работата на авторския екип.

Д. Плачийски се обръща с молба към присъстващите на обсъждането да предоставят писмени становища по проекта на план в срок до две седмици и отправя покана за участие в Националното обществено обсъждане на проекта на план за действие за малкия креслив орел в България, което ще се проведе на 21.11.2017 г., в гр. София, сграда на МЗХГ., след което закрива срещата за обсъждане на плана.

Закриване на общественото обсъждане: 12.10 часа

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ
БЪЛГАРСКО ДРУЖЕСТВО ЗА ЗАЩИТА НА ПТИЦИТЕ

Проект „Опазване на ключови горски местообитания на малкия креслив орел (Aquila pomarina) в България”
LIFE12 NAT/BG/001218

Списък на присъстващите

на
Регионално обществено обединение на РД за МКО
14.11.2017 г., гр. Хасково

ДАТА:

№	Имена	Институция	E-mail	Подпис
1.	Ива Узунева	Областна администрация Кърджали	i.uzunova@vargzhali.org	
2.	Любомир Атанасовски	Директор рур. ПД РИСВ Хасково	edajinovski@risv-hs.org	
3.	Владимир Симеонов Трифонов	Рисв - Хасково	vbr@risv-hs.org	
4.	Димитър Соколов Петров	Рисв - Хасково	dimitrova@risv-hs.org	
5.	Стефан Стефанов	Директор Природозащитен ср. съвет	Stefko.Stefanov@bssd.org	
6.	Атанас Атанасов	ср. съвет гр. Любимец		

7.	Исуп брестенс	СНПД СРБ унутрашњ	Ришунт (А. Б. Б.)	
8.	Испирна Испирна	МНОБ. Жучица	Ришунт (А. Б. Б.)	
9.	Испирна Испирна	ИТС Испирна	Ришунт (А. Б. Б.)	
10.	Испирна Испирна	ИТС Испирна	Ришунт (А. Б. Б.)	
11.	Испирна Испирна	ИТС Испирна	Ришунт (А. Б. Б.)	
12.	Испирна Испирна	ИТС Испирна	Ришунт (А. Б. Б.)	
13.	Испирна Испирна	ИТС Испирна	Ришунт (А. Б. Б.)	
14.	Испирна Испирна	ИТС Испирна	Ришунт (А. Б. Б.)	
15.	Испирна Испирна	ИТС Испирна	Ришунт (А. Б. Б.)	
16.	Испирна Испирна	ИТС Испирна	Ришунт (А. Б. Б.)	
17.	Испирна Испирна	ИТС Испирна	Ришунт (А. Б. Б.)	